

**PARAULES DEL RECTOR
EN L'ACTE DE CELEBRACIÓ DEL NADAL DEL 2010
A LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA**

Benvolguts membres de la comunitat universitària,

Hem decidit dedicar aquest curs acadèmic a la paraula, germen de la creació i del coneixement. Per això la nadala electrònica d'enguany conté el començament de l'evangeli de sant Joan: 'In principio, erat Verbum'. Aquestes paraules expressen una proposició originària a la cultura occidental. El que ens fa humans, capaços d'inventar històries i de crear i transmetre la cultura és la paraula. La paraula ens constitueix i ens convoca com a espècie, és el nostre signe d'identitat.

Però deixeu-me aprofitar aquests breus moments d'aquest acte per comentar el següent: un professor de la Universitat em va escriure fa poc per dir-me que usar expressions com 'acte de Nadal', expressions que contenen la referència a una festivitat pròpia de la religió cristiana mostrava una manca de deferència cap als creients d'altres religions o cap

als no-creients impròpia d'una institució pública que ha de ser neutral i que ha de mostrar respecte cap a totes les idees i confessions en el si d'una societat plural, multicultural i multireligiosa. L'altre dia ho vaig comentar al Consell de Govern.

Doncs bé, hi he pensat una mica i vull compartir amb vosaltres les meves reflexions. Considero que hi ha dues maneres —totes dues respectuoses amb les creences, l'autonomia i la llibertat de tothom— d'afrontar aquesta qüestió.

La primera és la que em suggeria aquest professor que em va escriure, un enfocament neutral que privilegia la mirada cap al futur sobre la mirada cap al passat. Segons aquest enfocament, el comportament institucional a l'espai públic ha de ser asèptic, ha de fugir de l'ús d'expressions i símbols procedents d'alguna visió parcial. En el cas que ens ocupa, i dut a l'extrem: no ha d'haver ni festivitats religioses, ni símbols religiosos enlloc, ni apel·lacions a elements de cap confessió. Ni Nadal, ni Setmana Santa, ni Sant Jordi ni, de fet, 2011, perquè aquesta és la manera de comptar els anys segons l'era cristiana. Vacances d'hivern, de primavera i inventar-nos una nova manera de comptar els anys començant no sé per on. Pensant-hi, entenc que aquesta visió s'adiu millor amb els països nous, on la gent arriba de nou amb les seves diverses creences. Amèrica (el Canadà, els Estats Units i l'Argentina) i Austràlia en són bons exemples. No tots els qui hi arribaven eren tan homogenis com els puritans del *Mayflower*, i els calia conviure entre ells. Volien construir una

història plegats, mirant al futur, i per això volien oblidar el passat: perquè sovint fugien de les guerres europees de religió.

La segona és una visió històrica, més compromesa amb el passat. És difícil ignorar la importància de la religió cristiana en la nostra cultura. La literatura, la pintura o l'arquitectura occidentals no són comprensibles sense el cristianisme. Els frescos de Sant Climent i Santa Maria de Taüll no s'entenen sense el cristianisme, i com que la cultura és com un hipertext, sense els toros d'aquests frescos no hi hauria tampoc el toro del *Guernica* de Picasso, em temo. I com entendre la *Divina Comèdia* sense la teologia cristiana? D'on surt que és l'amor qui mou el cel i els estels? És clar que en una societat democràtica la llibertat religiosa és un valor central. Això ho dono per suposat. Ningú no pot ser discriminat per les seves creences religioses. El fet de tenir una religió o una altra o de no tenir-ne cap no ha de ser cap avantatge a la nostra societat. I, és més, crec que la democràcia exigeix que l'espai públic es configuri de manera que les institucions mostrin respecte per totes les confessions. Que es respecti qui practica el Ramadà igual que es respecta els qui no mengen carn els divendres de Quaresma, les monges que duen el cap cobert per la seva confessió religiosa cristiana i les dones que duen el mocador al cap, el hijab, per mostrar la seva confessió islàmica. Ara bé, aquest respecte és compatible amb no malmetre la nostra cultura. Si amputem tots els elements religiosos de la nostra cultura, la nostra cultura deixarà de ser la que era. Hem de poder felicitar les festes de Nadal, mostrant respecte pels qui no les celebren religiosament. Hem de poder entendre que 2011 de l'era cristiana significa dos mil onze anys des del naixement

de Jesús de Natzaret. També els qui arriben de fora han d'aprendre això si no ho saben, a la vegada que aprenen la nostra llengua. És la manera natural de viure entre nosaltres. Crec que no tenim cap dret a demanar-los que abandonin la seva religió i la seva cultura, però crec que nosaltres hem de poder dir, com fa segles que diem, 'Bon Nadal' o 'mona de Pasqua'.

Bé, ja és prou. Aquesta és la meva contribució al debat. Com a rector, faré el que em demaneu, i la Universitat adoptarà el codi que preferiu: els dos enfocaments, em sembla, són capaços d'honorar i de respectar les creences de tots i cadascú.

Per tant, i segons ho vulgueu:

Bon Nadal i el millor per al 2011

o bé

Felices vacances d'hivern (a l'hemisferi nord).